

●●●●●● Afrika richt zich op en ontwikkelt zich in een snel tempo. Rwanda maakt daarop geen uitzondering.

Toch aarzelt men als dat land aan de orde komt. Was het daar niet onrustig? Ja, ooit, maar de tijden zijn in even snel tempo veranderd.

Goed georganiseerd en veilig, Rwanda staat klaar voor de start.

Agribusiness één van de motoren van de economie

Rwanda ligt open

Rwanda is een oase van rust en orde voor ondernemers in de agribusiness. De roerige dagen zijn naar de geschiedenis verwezen. Na de periode van bezinning stond er een nieuwe generatie op die met louter positieve ontwikkelingen zowel het verleden wil doen vergeten als een voorspoedige toekomst wil inluiden. De regering is zich er van bewust dat hulp onmisbaar is als er enige snelheid in de ontwikkelingen moet worden gebracht. De voordelen van het land worden dusdanig in stelling gebracht dat de gewenste ondernemers en buitenlandse investeerders hun eventuele vooringenomenheid laten varen en onbevangen op ontdekkingsreis gaan.

Dan krijgt de minister van Landbouw, mevrouw Agnes Kalibata, de gelegenheid om de niet geringe kansen in haar land onder de aandacht te brengen. De landbouw op alom aanwezige vruchtbare grond, ook in hoger gelegen gebieden en geschikt voor gewassen als aardappelen, vormt met de agribusiness de motor van de economie. Het klimaat, zo kunnen tal van bloementelers ondervinden, is van de allervriendelijkste aard. Volop zon, constante temperatuur van circa 25 graden, met

regelmatige en dus voorspelbare regenperiodes. Het waterbeheer is op orde en irrigatieprojecten om drogere perioden te overbruggen kunnen worden gerealiseerd. De grond van het in hoogte variërende land is geschikt voor vele soorten teelt. Eigenlijk ligt alles klaar voor succes.

Mevrouw Kalibata was onlangs met een missie in Nederland en werd met belangstelling ontvangen. "We hebben het verleden ingeruild voor de toekomst. Met een strak gericht beleid sturen we aan op het benutten van onze natuurlijke voordelen, als vruchtbare grond en een ideaal klimaat. Om snel vooruitgang te boeken proberen we buitenlandse investeerders zo veel mogelijk aan één loket te helpen en stroperige procedures te voorkomen. Misschien staan we nog aan het begin en zijn we niet zo ver als andere Afrikaanse landen, maar dat heeft ook veel voordelen. Wat er fout kan gaan bij de noodzakelijke ontwikkeling hebben we om ons heen kunnen zien. Het beleid is er op gericht dat te voorkomen. En met een economische groei van 8,3% op jaarbasis laten we zien dat we op de goede weg zijn."

Goede infrastructuur

De Rwandese overheid erkent een aantal voorwaarden om de groei te kunnen stimuleren en doet alles om voorrang te geven aan essentieel geachte ontwikkelingen. De Rwanda Development Board (RDB) is het agentschap met een doelgerichte taak: business aantrekken, de toegang vergemakkelijken en de start van economisch lucratieve activiteiten zo snel en soepel mogelijk laten verlopen. Men richt zich op belangrijke sectoren als infrastructuur, energie, mijnbouw, onderwijs en zeker niet in de laatste plaats op agribusiness.

Over de ligging van de hoofdstad Kigali heeft men niets te klagen. Het knooppunt ligt

centraal in het land. Over een goed onderhouden wegennet zijn de grensgebieden in alle windstreken binnen een paar uur te bereiken. De logistieke en digitale infrastructuur ontwikkelt zich in snel tempo. De pioniers van de bloementeel, dienstverleners en toeleveranciers kunnen instappen en voordeel halen uit het nieuwe flowerpark met een gekoelde opslag. De sectoren agrarische mechanisatie, logistiek en automatisering hebben zich al gemeld om medewerking te verlenen aan de realisatie van dit project en daaropvolgende uitbreidingen. Overigens is ook op de luchthaven state-of-the art koelruimte beschikbaar. Dergelijke faciliteiten vormen essentiële schakels in een keten die om ontwikkeling verlegen zit.

In veel gunstig gelegen gebieden zijn locaties aangewezen voor bloementeel. Juist nu hebben ambitieuze ondernemers de kans om vanaf de basis aan een innovatieve en toekomstgerichte structuur mee te werken. Dat geldt voor agribusiness plus. Hoewel een klein en dichtbevolkt land (11 miljoen inwoners op 26.338 km²), is er nog voldoende ruimte en met 78% van de bevolking werkzaam in de landbouw is arbeid en landbouwkennis volop beschikbaar. De doortastende Rwandese regering helpt met een uitnodigend beleid.

P. 14 De tuinbouw in Rwanda toont een snelle progressie.

P. 15 Terrascultuur en mechanisatie.

P. 16 Teddie Muffels, Landbouwwaad, op inspectie.

Verwerkende industrie

Met het onderschrijven van UPOV zijn ook de kwekersrechten beschermd. De douane is goed georganiseerd en vele inspectieniveaus zijn al behoorlijk geautomatiseerd. Goedertransport ondervindt in de regel aan de grenzen geen onnodig oponthoud. Hoewel de interne markt van Rwanda, vooral dankzij een groeiende welstand van de bevolking, nog veel extra productie kan opnemen, stijgt de export van agrarische producten naar Europa en andere werelddelen. Koffie en thee zijn bekende producten, maar de RDB wijst graag op andere lucratieve producten als fruit, zuivel, sierteelt en zijde. Er is intensieve tuinbouw met als opbrengst een scala van westerse en tropische groenten. Door een groeiende stadsbevolking en een stijgend aantal toeristen in de hotels vinden de groenten hun weg naar de steden, maar wanneer de oogsten toenemen, staat export zeker op het programma van de regering. Grote delen van het land zijn geschikt voor de teelt van aardappelen en Rwanda is nu al de grootste aardappelproducent van Oost-Afrika. De oogst valt met 19 ton per hectare beter uit dan in menig ander Afrikaans land. Met enige hulp op dit gebied zijn nog eens grote stappen voorwaarts te maken. Daarbij ziet de overheid graag uitbreiding van de verwerkende industrie, om met chips, frites en andere aardappelproducten zowel actief te worden in eigen land als met de export. Bedenk dat Rwanda een centrale plaats inneemt in de Oost-Afrikaanse regio en naar alle kanten succesvol kan zijn met uitvoer. Dat deel van Afrika vormt met de groeiende welvaart van vooral de middenklasse een uitdagende en lucratieve markt.

Korte lijnen

In de relatie tussen Rwanda en Nederland zijn enkele nieuwe functionarissen actief. Jean-Pierre Karabanga heeft zijn functie van ambassadeur in Nederland opgepakt. Aan onze kant is Teddie Muffels aangetreden als Landbouwraad in Kigali. Ze gaat zich inzetten voor een stevig Nederlands aandeel in de ontwikkeling van de agribusiness in Rwanda. Muffels is vooral enthousiast over de staat waarin ze Rwanda aantrof. "Een hoopvol land, vol van ambitie en de wil om aan te pakken. De regering is zeer beslist in het tegengaan van corruptie. Men wil korte lijnen, snelle besluiten en daadkrachtige plannen en is bereid om daaraan alle medewerking te verlenen. De delegatie uit Rwanda, recent op bezoek in Nederland, was duidelijk in het onderbouwen van deze vooruitstrevendheid. Op alle fronten gelijkwaardige gesprekspartners, met een heldere kijk op de toekomst en duidelijke vragen aan het Nederlandse bedrijfsleven. Dat werd herkend en buitengewoon op prijs gesteld."

Investeringsplannen

De Rwandese zuivelproductie verdient meer aandacht en men wist de Nederlandse sector uit te dagen om niet alleen met plannen maar ook meteen met initiatieven te komen.

'Nederlandse zuivelsector is er al actief'

Er lopen al vaarzen rond die voor groeiende kuddes op de weiden gaan zorgen. Ook op andere terreinen zijn Nederlandse bedrijven actief. Heineken initieert een project op 250 hectare om met behulp van verregaande mechanisatie soja en maïs te telen.

Uitnodiging: handelsmissie

Het ministerie van EZ en de Nederlands-African Business Council (NABC) nemen u mee op een handelsmissie van 17 tot 22 november naar Burundi en Rwanda (20/11 – 22/11). Voor meer informatie: Lars Kramer (lars.kramer@nabc.nl) of Marina Diboma (marina.diboma@nabc.nl).

De Rwandese overheid werkt graag mee aan het realiseren van uitdagende investeringsplannen, zeker wanneer deze in samenwerking met Rwandese partners worden opgezet. De Rabobank neemt voor 35% deel in de Banque Populaire du Rwanda (BPR) en heeft daarmee een loket ter plaatse. De ondernemer praat dan met Rwandese financiële specialisten en herkent de Nederlandse investeringsfilosofie voor de agrarische sector.

Rwanda biedt grote kansen voor Nederlandse ondernemers op het gebied van agribusiness. De missie van dit najaar is zowel uitdagend als uitnodigend.

Frits H. Emmerik

Meer informatie:

www.rwanda.nlambassade.org
mevrouw ir. J.T.C.G. (Teddie) Muffels,
Landbouwraad Kigali (kig-Inv@minbuza.nl)

